

Išleista knyga „SIMONO DAUKANTO ŽEMĖS ŽMONĖS“

2026 m. sausio mėnesį išspausdinta praėjusių metų pabaigoje Regionų kultūrinių iniciatyvų centro užbaigta spaudai parengti knyga „Simono Daukanto žemės žmonės“ (autorė Danutė Ramonaitė-Mukienė). Viršelio dailininkė – Deimantė Rybakovienė. Leidinio įžangoje autorė rašo:

„Čia nėra gilių ir plačių vandenų, kalnų, į kuriuos kopdamas išbandytum savo galimybių ribas. Čia tik lėtai srovena iš šių lygumų krašto pavasario vandenys surenkanti Šventoji, kuri prieš susitikimą su Baltija išplėtėja ir pasidaro visai nepanaši į tą, kuri vakarų ir šiaurės pusėje vingiuoja per Simono Daukanto ir Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos žemę. Tie miškai ir laukai, keliai, kuriais jie nuo mažumės vaikščiojo, kur brandino savo jėgas ir užgimė jų noras plačiau pažinti pasaulį, – čia, toje pačioje Lenkimų parapijoje, kurios Šv. Onos bažnytelėje šie du Žemaičių ir visos Lietuvos didžiavyriai buvo pakrikštyti.

Seniai mintimis vis grįžtu ir grįžtu į šią žemę... Taip, dažniausiai – tik mintimis, nes šaknys, kurias čia įleidau vaikystės ir paauglystės metais, jau stipriai apnykusios. Jau nebėra sodybos, kurioje gimiau, jau kiti giminės per šventes renkasi namuose, iš kurių išėjau į savarankišką gyvenimą. Nebėra čia ir tėvų, brolių, seserų, daugelio kitų giminaičių, su kuriais kartu užaugau ir myniau tuos pačius takus. [...]

Ši knyga apie tuos, kurie, kaip pavadinau vieną jos skyrių, ažuolais iš šios žemės išaugo ir pabėrė savo giles, žmones, kurie garsino ir garsina šį kraštą, kuriuos man pačiai teko garbė ir laimė pažinti, ir apie tuos, kurių nepažinau, bet kurie plačiai žinomi savo darbais, yra likę savo kolegų, artimųjų atmintyje kaip puikūs specialistai, Lietuvai nusipelnę žmonės.

Pirmiausiai – nusilenkimas Simonui Daukantui, Jurgiui Ambraziejui Pabrėžai ir svarbiausios žinios apie juos, taip pat apie Simono Daukanto tėvus – Jurgį Daukantą, Kotryną Odinaitę-Daukantiene (Jaušienę), Simono brolių Aleksandrą Daukantą ir dvi jo seseris: Kaunackių giminės istoriją tęsusią Anastaziją Daukantaite-Kaunackienę ir savo tėviš-

Danutė Ramonaitė-Mukienė
**Simono Daukanto
žemės žmonės**

keje Kalvių kaime visą laiką gyvenusių, tėvus globojusių, Daukantų-Prušinskių giminės šaką pradėjusių Oną Daukantaite-Prušinskiene. Ta šaka, einant metams, XIX–XX a. išleido dešimtis šakų ir šakelių, kuriuos, kad ir persipynusios su kitų giminių šakomis, vis dar turi Simono Daukanto giminės geno. [...]

Gailiuosi, kad bent jau savo giminių istoriją nesurinkau, neištyrinėjau esant gyviems mano pačios tėvams. Žinau ir tai, kad daug ką praradau, kai iš savo tėviškos gyventi kitur išvykau vos baigusi vidurinę mokyklą. Nuo to laiko apie gyvenimą čia sužinodavau tik iš kitų lūpų, tad retkarčiais čia atvykusi jau nebedrįsdavau savęs vadinti lenkimiške, jau buvau tik iš čia kilusi. Tokia esu ir dabar, nes 2025-aisiais suėjo 50 metų, kai iš čia išvykau ir pradėjau gyvenimą kurti kitur.

Lenkimų neužmiršau, nes būtent čia patyriau tokius pavasarius, kokių įsileidau į širdį augdama. Tada pakeliui į Lenkimų pušyną, kuriame mūsų laikais vykdavo visos apylinkės žmonių dainų šventės, augančios alyvos apsipildavo tokiais žiedais, kad ir pats nelaimingiausias pajusdavo, jog žemė švenčia pavasarį. Aš dar jaučiu kvapus, kuriuos skleisdavo tos alyvos, Lenkimuose augę jazminai, bijūnai. Nereikia užsimerkti, kad atmintyje vėl atgimtų mėlyna

rugiagėlių spalva nusidažę laukai ir pakelės, pilnos baltuojančių ramunių. Būna dienų, kai aplanko prisiminimai ir iš pirmųjų gyvenimo metų, kai žmonės šiose apylinkėse javus dar pjaudavo dalgiais, o moterys, eidamos vyrams iš paskos, juos rinkdavo, rišdavo ir statydavo į gubas. Daug ką atsimeinu ir visus tuos 50 metų jaučiau skolą Lenkimams, jų žmonėms. Rašydavau, sudarydavau, leisdavau knygas, žurnalus apie kitus, o į gimtinę savo darbeliais sugrįždavau tik retkarčiais, kiek dažniau tik S. Daukantą, J. A. Pabrėžą juose paminėdama.

Dešimtys to nusipelnusių žmonių šioje knygoje liko nepaminėti ir neaprašyti. Pirmiausiai dėl to, kad informacijos apie juos neturiu ar jos yra išlikę labai nedaug, kad istorinių pertvarkų metais ta anksčiau Lenkimų seniūnijos teritorijoje veikusių kolūkių, Lenkimų tarybinio ūkio, Lenkimų mokyklų albumuose nugulusi jų istorija, informacija, kuria šiandien norėtusi naudotis, neatsidūrė archyvuose, bibliotekose, muziejuose, o buvo sunaikinta, iškeliavo, kaip patys lenkimiškiai sako, „pro kaminą“ arba pasklido po šio krašto gyventojų sodybas. Šiandien tą istoriją tenka rašyti iš naujo. Ne viskas sunaikinta, ne viskas su savimi tų, kas jau išėjo Anapus, į kapus nusinešta. Didžiulė pagarba šios parapijos istoriją pradėjusiam rašyti ir knygas apie ją, šio krašto tremtinius bei savo paties gyvenimą išleidusiam Leonui Rimeikiui (1930–2025). Norisi tikėti, kad seniesiems šio krašto gyventojams išeinant Anapus jų palikuoniams nekils noras tai, kas surinkta, užrašyta, saugota tėvų, paleisti dūmais.“

Knygos „Simono Daukanto žemės žmonės“ turinys:

Ižanga

APIE TUOS, KURIE AŽUOLAIŠ IŠ ŠIOS ŽEMĖS IŠAUGO IR PABĖRĖ SAVO GILES...

Simonas Daukantas

Kotryna Odinaitė-Daukantienė (Jaušienė)

Jurgis Daukantas

Aleksandras Daukantas

Ona Daukantaitė-Prušinskienė

Anastazija Daukantaitė-Kaunackienė

Jurgis Ambraziejus Pabrėža

JUOS BUVO GARBĖ IR LAIMĖ PAŽINTI...

Stefanija Martišauskaitė-Anužienė

Stasė Lygutaitė-Bucevičienė

Stasys Budrikis

Adelė Pušinskaitė-Cholodinskienė

Emilija Daukantaitė-Jablonskienė

Grażina Daukantienė

Adelija ir Algirdas Drukteiniai

Vilma ir Viktoras Kalvaičiai

Irena Ramonaitė-Kondrotienė

Joana Miliutė-Kuprienė

Povilas Kuprys

Emilija Sebeckytė-Liebienė

Janina Matulevičienė

Jonas Narmontas

Audronė Tarvydaitė-Pitrėnienė (Matutienė)

Leonas Rimeikis

Irena Saltonaitė-Ramaneckienė

Adomas Skiežgelas

Levutė Kumpytė-Staniuvienė

Rasa Šlevinskaitė-Valentienė (Bytautienė)

IR APIE TUOS, KURIŲ SAVO GYVENIME KELY NESUTIKAU, BET JUOS SURADAU KNYGŲ, KITŲ LEIDINIŲ PUSLAPIUOSE, INTERNETE

Alvyra Andrijauskienė

Augustas (Augustinas) Baužys

Viktoras Bričkus

Alfonsas Girdžiūnas

Pranas Gražys

Juozas Grigalauskas

Stanislovas Jablonskis

Karolis Jankevičius

Nomeda Kumpienė

Virginijus Kumpys

Stasė Litvinaitė

Stanislovas Lygutas

Stanislovas Lopacinskis

Antanas Markauskas

Bonaventūras Mažonavičius

Liudvikas Mažonavičius

Danutė Vacė Paulauskaitė

Juozas Sebeckis

Feliksas Sereika

Vladas Sirutis

Alfonsas Skiesgilas (jaunesnysis)

Alfonsas Skiesgilas (vyresnysis)

Adolfina Budrikytė-Siesgilienė

Vincentas Vėlavičius

Apie knygos autorę: Danutė Ramonaitė-Mukienė